

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernands Boktr.-Aktieö.

N:r 32 (242)

Fredagen den 5 augusti 1892.

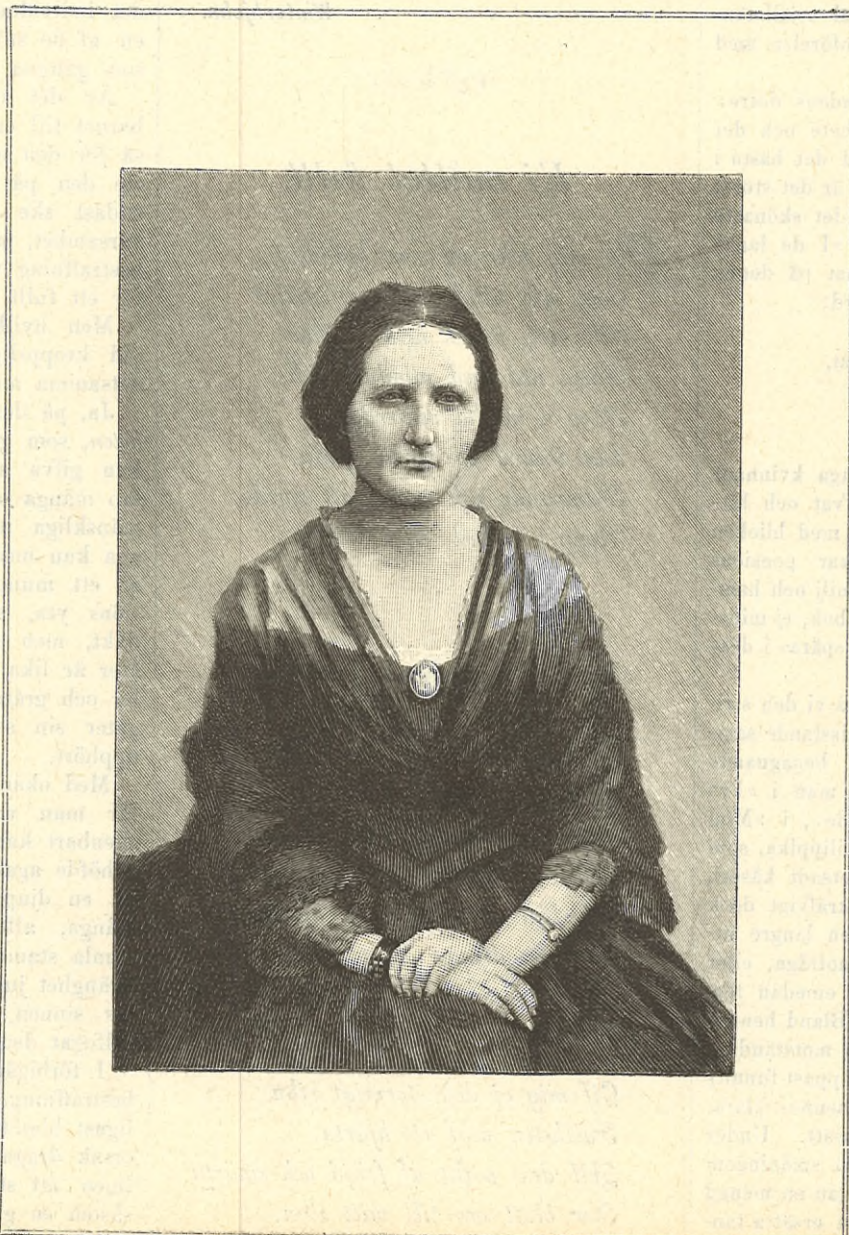
5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. • 6: 50 Idun ensam..... • 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas & byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	---	---	--

Camilla Collet.

De flesta bland Iduns läsarinor ha väl åtminstone hört talas om den stora litterära striden i Norge på trettio-talet, den Wergeland-Welhavenska striden. Visserligen rörde den sig väsentligast inom litteraturens ramar, men såväl i sina syften som i sina konsekvenser pekade densamma dock vida ut öfver det litterära lifvet och de litterära intressena. Det gällde frågan om norska folkets utvecklingsvägar, och de som kända norrsmännens liflighet och häftighet i allt hvad som rör det nationella, skola lätt inse, att den nämnda striden kom att uppröra hela nationen.

Sedan den politiska skilsmessan från Danmark var det både naturligt och nödvändigt, att utvecklingen i Norge slog in på andra vägar än den danska. Frågan var endast, om man så att säga skulle rothugga det gamla trädet eller om man skulle låta det nya växa så småningom fram ur det gamla genom ympningar på den gamla stammen. Den förra åsikten representerades af Wergeland, den senare af Welhaven, och striden erhöi sin hela bittra karaktär

genom denna »nationella» fråga.

Camilla Collet är en syster till Henrik Wergeland, men hennes skaplyune är ett helt annat än hans var, och hon kände sig i alla afseenden dragen åt det Welhavenska hållet. Wergelands snille var rikt, sväljande, stormande, men oregelbundet och ofta ganska formlöst. Systemerna är fint, spirituellt och formsökande. Redan under sin vistelse i fadernehmet, Eidsvolds prästgård, var hon på det klara med sina åsikter, och dessa stärktes och formades ytterligare sedan hon tjugufem år gammal gifte sig med professor P. J. Collet, en bland Welhavens anhängare, och hon nu i Kristiania kom i direkt beröring med den Welhavenska kretsen.

Hon föddes den 23 januari 1813, och det var således år 1831 hon blef bofast i hufvudstaden. Denna ägde ej som nu sina 150,000 innevånare och en börjande storstadsprägel jämte ett ganska rikt utveckladt konstnärligt lif; man hade att göra med en småstad på 25—30,000 innevånare. Alla kände alla, och då

Den rätta glädjen känner själf sitt mått,
Då yrseln går till tomhet eller leda;

Hon är ett barn, men ett som tukt har fått,
Hon är ej yra endast, hon är reda.

G. W. A. STRANDBERG.

man som Collet utmärkte sig genom en framstående begåfning blef man naturligtvis föremål för ej endast särskild uppmärksamhet utan äfven för kritik, men denna alstrade återigen hos henne en motkritik med vida större synvidd och vida djupare syfte. Det hon som kvinna inom detta samhälle kände, det blef till en kritik af kvinnans ställning i samhället. Äfven andra omständigheter ha kanhända bidragit därtill, att hon på detta område började »sätta problemerna under debatt» redan långt innan en dansk kritiker, som ej kände den norska litteraturen, begagnade detta slagord såsom en förebräelse mot nordens litteratur i allmänhet.

Man märkte nog ett och annat däraf redan i hennes första skisser, men sedan hon år 1851 blifvit änka, utgaf hon år 1855 en roman »Amtmandens dötter», däri hon med en oförskräckthet, som väckte samtidens häpnad, drog i häpnad mot konvensans-äktenskapen. Det är ej här stället att skildra det uppseende och den lifliga diskussion, som denne den norska litteraturens första »samballsroman» väckte; vare det nog att säga, att den samma lämnat djupa spår efter sig; dess inflytande spårar man till och med i ett i öfrigt så själfständigt arbete som Ibsens »Kärlekens komedi», och Jonas Lie har i »Familjen på Gilje» begagnat fru Colletts idé kanske väl osjälfständigt, och väl äfven på ett i jämförelse med originalet underlägset sätt.

Man måste betrakta »Amtmandens dötter» såsom fru Colletts förnämsta arbete och det kan, på sitt område, jämföras med det bästa i hvilken litteratur som helst. Det är det störst anlagda och det mäktigaste; men det skönaste är dock utan all tvifvel hennes »I de lange nätter». Hon skulle gärna kunnat på denna bok sätta såsom motto Goethes ord:

Hur jag sträfvat, hur jag trefvat,
hur jag bäfvat, hur jag lefvat,
här i blommor lindadt står;

ty hon skildrar just hur den unga kvinnans hjärta bäfvat, hur hon skönast lefvat och bitrast sträfvat, allt under det hon med blicken fästad på barndomshemmet lindrar poesien blommor om hvarje minne från familj och hem. Det är helt enkelt en förtjusande bok, ej minst genom den hjärtats darrning, som spåras i dess grundton.

I hennes öfriga arbeten återfinna vi den stridande kvinnan, stundom rättvist gisslande samhällsfördomar, stundom orättvist begagnande godtyckligt valda färger. Men då man i »Fra de stummes Lejr», i »Sidett blade», i »Modströmmen» med nöje läser än en filippika, som väcker motsägelser, än ett tillspetsadt kåseri, som man kanhända något motsträfvigt dock slutligen gillar i hufvudsak, än en längre utredning af en eller annan kvinnofråga, eller hvad det nu må vara, så är det emedan författarinnan är en stilist som få. Bland hennes läsare har det funnits många bittra motståndare till hennes åsikter, men det har knappast funnits någon som ej fångats genom hennes klara, lätta och spirituella framställningssätt. Under de senare årtiondena har man så emåningom börjat bli utledsen vid »stil», emedan en mängd nordiska författare trott sig kunna ersätta tan-

karnas, ej idéernas originalitet genom ett affekteradt och skrufvadt språk. En snillrik författare har emellertid en gång sagt, att den bästa stil är den, som läsaren alls icke kommer att tänka på, emedan den endast varit en trika om sköna, välbildade och originella tankar, hvilka såsom sådana upptagit läsarens hela uppmärksamhet och fångat hans intresse. Han har ej snafvat öfver en knagglig form, ej distraherats af påhängda språkblommor. Fru Colletts stil är just sådan. Hon har visser ej försmått att tillägna sig hvad man kallar språkkonst, men hon begagnar densamma städe endast såsom ett medel att framställa sin tanke klar, formskön och lefvande, med andra ord — i trika. Om man någon gång finner ett bizarreri hos henne, då är det ett tankens och icke ett språkets. Hennes begåfning är orginell, hennes stil är formfulländad.

Anledningen till denna alltför knapphändig skiss af fru Colletts författarepersonlighet är den, att man i Norge hos Alb. Cammermeyr börjat utgifva hennes samlade arbeten, och som därigenom tillfälle erbjudits äfven åt svenska läsarinor att stifta bekantskap med Norges förnämsta kvinnliga författare, ha vi trott det vara af intresse att såsom inledning till bekantskapen beledsaga författarinnans porträtt med några ord.

Winterhjelm.

Ej måttet fullt.

Gif mig icke sol som bländar,
Som min kind i purpur målar
Icke sol, hvars heta strålar
Falla ned med middagsglöd.
Men i mörka vinterdagar
Låt ibland en stråle glida,
Skimrande och varm, att sprida
Hopp i tvifvel, lif i död!

Räck mig bågaren ej bräddad!
Icke längtar jag att känna
Tanken svindla, pulsen bränna
Gyckelspel af fantasin.
Men om jag vid vägen dignar,
Trött af färden, trött af striden,
Gif, förr än min kraft är liden,
Blott en droppe ädelt vin!

Gif mig ej den stormigt rika
Fullheten utaf ett hjärta,
All dess makt af fröjd och smärta
För blott oro till mitt sinn.

Men om ensamheten tynger,
Låt mig se en vän sig närma,
Låt mig i dess blick mig värma,
Då den trofast möter min.

M. L.

Aga.

Det gifves väl knappast någon fråga inom det sociala området, där så mångfaldiga och vidt skilda meningar göra sig gällande som i *uppfostringsfrågan*, i synnerhet hvad beträffar rätta sättet att bestraffa det felande barnet. Den yttersta venstern säger: Stryk får på inga vilkor ingå i barnets uppfostran, oafsedt hvad fel det än må hafva begått och af hvad naturel det än må vara. Den yttersta högern håller å sin sida lika strängt på, att ett barn, utan hänsyn till dess individualitet, icke kan uppfostras utan kroppslig aga.

Båda dessa meningar äro lika oriktiga, därför, att vid ingendera tages hänsyn till det individuella, och detta synes mig utgöra en af de största bristerna i så väl vår egen som gängna tidens uppfostran.

Är det möjligt att utan aga uppfostra barnet till en god, sann och stark människa, så får den icke håller förekomma. Men måste den på vissa naturer användas, får det endast ske i sista instansen, med yttersta varsamhet, när hvarje förmaning eller mildare bestraffning visat sig fruktlös, och då endast för ett fullt bevisadt fel.

Men hvilka naturer är det då, som tåla vid kroppsligt straff, och för hvilka fel bör detsamma användas?

Ja, på dessa frågor är det endast *erfarenheten*, som grundad på kärleken och visheten, kan gifva svaret eller rättare svaren, ty de äro många och skiftande och nyanserna i den mänskliga naturen. Min erfarenhet är, att aga kan med minsta fara användas för barn af ett muntert, spelande lynne, liknande insjöns yta, som krusar sig för den minsta fläkt, men så fort vindpusten dragit förbi åter är lika speglande klar — ett barn, som ler och gråter i samma andetag och som förgäter sin sorg, så snart svedan efter slagen upphört.

Med okänsliga, dolska och trotsiga naturer får man vara ytterst försiktig, fastän det skenbart kan tyckas, som om de företrädesvis behöfde agas. Ty det händer, att de gömma på en djupare känslighet än man anar, och många, allt för många föräldrar af »den gamla stammen» hafva genom en öfverdrifven stränghet just mot sådana barn förhärdat deras sinnen, missbildat deras karaktärer och tillfogat dem sår för lifvet.

I förbigående ville jag varna för ett slags bestraffning, som är mycket i bruk, synnerligast bland mödrar, hvilka af en eller annan orsak draga sig för handgriplig tuktan. Nämligen att stänga in barnet å en mörk plats, såsom en garderob eller dylikt. Mot själfva

instängningen har jag intet att invända naturligtvis förutsatt att den är rättvis, men så mycket mera mot *mörkret*. Barnanaturen har en ytterlig fasa och skräck för *mörkret* och man har exempel på de sorgligaste följder af dylika bestraffningar — ett förstördt nervsystem, fallandesjuka och svagsinhet. Ja, det har till och med händt, att när dörrer omsider öppnats för det fångna barnet, har ett slaganfall ändat dess lif.

Själfklart tyckes vara, att man icke får aga ett barn för ett utbrott af häftighet eller dåligt lynne, ett visst förstörelsebegär, en nersmutsad eller sönderrifven klädning, vägran att förtära vissa maträtter o. s. v. Likväl göra föräldrar sig skyldiga till dylikt oförstånd oftare än man tror. Såsom ock att göra barnet till offer för sitt eget dåliga lynne, begagnande sig af den minsta anledning för att i barnet söka en afledare för sitt miss-humör.

Föräldrar böra dessutom besinna, att ett barns s. k. kink eller rellighet oftast har sin orsak i något sjukdomsförhållande, som det icke förstår att på annat sätt gifva tillkänna. Ovilja för somlig mat har för det mesta äfven sin grund däri. När barnet icke vill förtära något, som det mår illa af, är det ju blott det sjukliga tillståndet hos matsmältningsorganen, som på detta sätt framträder. Härvid har man blott att söka bot för det onda, låta barnet uppväxa under de bästa möjliga hygieniska förhållanden och fördubbla sin kärlek och sitt tålmod under dess svaghetstillstånd.

Olydnad, osanning, vilda vredesutbrott och uppenbart trots äro ju mycket svåra fel, hvarför de ock af strykteoriens bekännare anses ovilkorligen böra med kroppslig aga bestraffas. Men äfven härvid måste man noga betänka sig och söka tränga till grunden, innan man skrider till handling. En orättvis bestraffning är för den mänskliga naturen höjden af all grymhet, och detta för barnanaturen i allra högsta potens. Men — huru ofta blir icke en bestraffning orättvis.

Olydnad är mången gång intet annat än glömska. Äfven osanning kan där af härleda sig eller ock af rädsla för stryk. Barnet har t. ex. slagit sönder något och fått stryk därför. En tid därefter är det lika illa ute igen. Det fruktar nu, att röna samma behandling som förra gången och söker genom en osanning befria sig därifrån. Hvem är egentligen upphofvet till denna lögn, hvem bär ansvaret därför?

Föräldrarna, hvilka med besinningslös hårdhet såsom ett brott bestraffat det, hvilket endast var en barnslig förseelse, ett slarf, hvar till deras tjänarinna kanske långt oftare gör sig skyldig, utan att de äga rättighet eller ens vilja att därför handgripligen tukta henne. Och likväl — af hvem har man rättighet att fordra mäst: af ett barn eller af en fullväxt människa?

Föräldrar, straffen aldrig på en misstanke, den må nu synas aldrig så välgrundad, och söken aldrig genom stryk framtinga en be-kännelse! Det händer eljes, att ni gören eder skyldiga till en förbrytelse, tusen gånger större än den ni misstänker hos barnet — en orättvis bestraffning.

Det är endast när olydnaden gällande samma förbud gång på gång upprepas, det är endast, när man äger otvetydiga bevis för osanningen och inga sådana skäl, som de ofvan nämnda förekomma, som kroppslig bestraffning för en del naturer kan användas, likväl, som redan nämnts, sedan allt annat

visat sig fruktlöst. Och äfven då måste det ske med måtta och sans, i strängaste själfbehärskning.

Men det gifves barn, som icke kunna ut-härda stryk. Veka, blödiga, med djupa, starka känslor. Ytterst mottagliga för intryck, men på samma gång sena att förgäta, slår det goda så lätt rot hos dem. Drömmande och inåtvända, men därefter lifliga och eldiga öfverlämna sig dessa komplicerade naturer med lätthet åt den största förtviflan. Ett hårdt ord, en ovänlig blick kan komma dem än att smälta i tårar, än att resa sig till motstånd, och efterlämna varaktiga spår af tungsighet och sorg. Denna ytterliga känslighet är ofta förenad med kroppslig svaghet, kanske just härledande sig där af. Sådana barn hafva naturligtvis fel som andra barn och förgå sig som de, kanske så mycket oftare och mer i ögonen fallande, som dessa ömtåliga, drömmande naturer så lätt törna emot de hvardagliga förhållandena och ha svårt att låta stöpa sig i den vanliga formen. Mer än andra fordra de därför en ständigt vakande och ledande kärlek, men en kärlek, som förstår att på samma gång rycka upp dem, ingifva dem mod och tillförsikt, göra dem lyckliga och komma den bundna lifsglädjen inom dem att spränga sina fjättrar och ge sig luft i sund, yrande barnafrojd.

Men huru ofta låter man icke i stället ett sådant barn försjunka i sig själf eller plågar det med kält och gnat, ja, till och med handgripligen tuktar det, utan att barnet kanske ens förstår, hvarmed det förbrutit sig.

Ve de föräldrar, som så handla! Sannerligen de veta icke hvad de göra! I barnets kroppsliga aftynande, den till sjuklighet stegrade känsligheten, i ögats skrämde uttryck och det skygga, kufvade, som hvilar öfver hela dess väsen, kunna de dock se följderna af sitt gränslösa lättsinne, för att icke säga grymhet.

* * *

Jag vet väl, att i vårt moderna samhälle befinna sig de föräldrar, som häfda stränghetens princip i minoriteten. Men då slapphet vid uppfostran i alla tider klandrats och äfven den dag som är får sitt rättmätiga ogillande af dem, som skriva i denna viktiga fråga, då däremot så sällan ett rop höjs mot en öfverdrifven och fullt ut lika skadlig stränghet, så har jag icke dragit i betänkan-de, att med denna lilla uppsats rikta ett varningens ord just till denna minoritet, den må nu vara än så fåtalig.

Fader eller moder, du, som brukar kroppsligen bestraffa ditt barn, lägg handen på ditt hjärta, innan du lyfter den för att slå till, och fråga dig inför Gud, hvad det är du afser med den tillämnade bestraffningen!

Är det din egen sårade värdighet och kränkta myndighet, åt hvilken du på detta sätt vill gifva upprättelse eller är ditt enda mål barnets förbättring och lycka?

Steffen.

Man och kvinna äro alldeles lika inför Gud, lika kallade att vara hans tjänare och lika väsendtliga för hans tjänst, hvar och en med sin egen natur och sin gåfva.

Fr. Bremer.

Onsdagssoiréen.

En Marstrandsskiss af *Mari Mihi*.

Det var en onsdagskväll i Nordens Ma-deira eller för att tala litet mindre poetiskt, i Marstrand. Klockan var omkring nio. I societetsalongen strålade Edisons båg-lampor på Sveriges fashionablade badgäster. Däruppe på läktaren till vänster spelade musiktextetten: »*Les soirées de Pest*», denna förtjusande polka, som jag hvarken hört spelas eller ens omtalas på någon annan fläck af jorden än i Marstrands societetsalong.

Baron von Humboldt, den store vetenskaps-mannen, försäkrar, att det lönar mödan att resa till Brasilien endast för att äta några frukter af Chilimoyaträdet; jag Mari Mihi, försäkrar, att det lönar sig att fara till Marstrand endast och allenast för att höra ofvannämde »*soirées*» under en stilla flirtation med en engelsktalande svensk göteborgska i lawn-tennisdräkt.

Men nog härom! I dörröppningen till »Blåa salongen» stod vår hjälte — ett mycket olämpligt uttryck, ty han var ej alls någon hjälte, mais que voulez vous, mesdames — stod vår hjälte, säger jag, och torkade sin pincenes med en elegant battisnäsduk med monogram på. Krona hade han ingen, ty han hette bara Alfred Carlgren och i hela hans släkt hade aldrig smugit sig in någon patricisk -schöld eller -stierna. För öfrigt var han »e. o. i kongl. Svea Hofrätt», betraktades allmänt af sina släktingar såsom en framtidsman, hade liberala åsikter, utom på embetsrummet, ty där höll han sig alltid strängt till de konservative och ägde ett hjärta »af guld». Men ack, det guldet väger ej tungt i vårt materialistiska tidehvarf!

I medvetande af de många, och de få +, som förekommo i hans ekonomi, reste Alfred Carlgren en vacker dag till Marstrand. Om det var för att fiska guld eller torsk, öfverlämnar jag åt hvars och ens pröfning.

Tack vare en välvillig löjtnant blef vår hjälte en dag i Paradiset presenterad för vår hjältinga.

»Notarien Carlgren — fröken von Reuter af Reutersholm.» Det klack till i juristhjärtat. En arftagerska, åh katten! Och vår e. o. gjorde en siratlig bugning och fann sig naturligtvis »charmerad att göra fröken von Reuters af Reutersholm bekantskap». När sedan den unga damen räckte fram sina smala, hvita, aristokratiska fingrar till en duktig »handshake», upplystes hans drag af det älskvärdaste småleende, som någonsin förklarar anletet på den oblidkelige fru Justitias slätkammade herr son. Ty han tyckte sig i detta ögonblick gripa om alla åtkomst-handlingarna till Reutersholm.

Ebba von Reuter såg äfven å sin sida mycket vänlig och tillgänglig ut. Och hvar-före skulle hon ej göra det? Arftagerskan till Reutersholm var 26 år, d. v. s. hon när-made sig med stora steg den fatala tidpunkt, då man nolens volens måste »vika om hör-net» — oförstådd. När därtill kommer, att Reutersholm af hennes hänsöfne herr fader intecknats till skorstenen och att hon förgäf-ves tillbragt fyra andra terminer i Marstrand, ja, då kan då åtminstone ej jag inse, hvarför ej stolta Ebba skulle se ung Alfred gunstigt an.

En stund därefter uppenbarade sig äfven Ebbas mamma i lilas och volanger. Hennes nåd Jacqueline von Reuter, född Ridder-

hjälm, som var ett mycket förståndigt fruntimmer, hade efter majorens död retirerat till Reutersholm, ett litet bländhvitt eden bland Sörmlands dalar. Där lefde hon »ett stilla landt lif» elfva månader af året för att den tolfte i Marstrand kunna uppträda med all den magnificence, som ju rätteligen tillkom den, som förenat de von Reuterska och Ridderhjelmiska vapensköldarna.

»Västakustluften är så nyttig för min lilla Ebba», försäkrade hennes nåd med en blick af moders stolthet på sin blomstrande dotter.

Inom kort blef Alfred Carlgren mycket intim med de båda damerna. Var det fråga om att leta efter majorskans glasögon eller läsa högt för unga fröken ur »*Mon oncle et mon curé*», vips var Carlgren där med sina vida byxor, sin höga krage och det älskvärda småleende, som aldrig lämnat honom ett ögonblick alltsedan den minnesvärda stund, då han först träffade henne. Vid alla tillfällen: på kafferep, segelturer, konserter eller väl-görenhetsbasarer visade sig vår hjälte ständigt såsom en fulländad kavaljer, d. v. s. han bjöd jämt . . .

Man började naturligtvis snart lägga märke till detta och förse saken med nödiga kommentarier. Vid smörgåsbordet i Alphyddan, i brädspelsrummen och på lawn-tennisplanerna i fästningsgrafven hviskade man redan om Ebba von Reuters stundande förlofning.

Och vännen Alfred gick just en dag vid hamnen i friarefunderingar med fröken Ebba och hennes nåd och lät sina tankar sväfvä *in's blaue hänein*, då hans hjärtas ljufva härskarinna plötsligen utbrast:

»Nej se, mamma! Där ligger ju Ellida!»

Majorskan tog upp sin dubbellorgnet och plirade på den stora eleganta lustkuttern, som samma dags morgon inlupit i Marstrands hamn.

»Ja verkligen! Nu ser jag El . . . li . . . da, Ellida, ja. Skulle det vara möjligt, att den käre Axel är med?»

»Ja, Gu' ä' de' sau», hördes en fryntlig stämman bakom dem och där stod ju »den käre Axel» lifslevande i form af en välmående, genomhederlig skåning, som kysste fru von Reuter på hand och kallade unga fröken »kusin Ebba» . . .

Alfred Carlgren kom i detsamma ihåg, att han hade några angelägna bref att skriva, hvarföre han skyndsamt rekommenderade sig.

»Hvem varrr det darr», skorrade grefve Falken bevåpnande sitt vänstra öga med en monokel, stor som ett tunnband. »Varr det någon bekant till mig?»

»Nej för all del, söta Axel», skyndade sig hennes nåd att svara. »Det var bara en herr Carlgren, som låtit presentera sig för oss».

»Jaså, en hr Carlgren», upprepade fideikommissarien till Ebbarp. Därpå tittade han sottissimo voce med en sidoblick på Ebba: »Kors, jag som trodde, att det var en rival . . .»

Då vår notarie dagen därefter mötte Reuters i S:t Eriks park, voro de konvojerade af grefve Falken i lawn-tennisdräkt. De helsade mycket afmätt och kusin Axel bar Ebbas rackert. Dåliga tecken!

Ung Alfred suckade, gick upp på Alphyddan och bad herr Zetterlund om en frukostrip. Därpå styrde han kosan hem med den skäligen svaga förhoppningen, att allt skulle bli bra igen på onsdagssoiréen. Ty föregående lördagsbal hade hon ju loft honom första polkan till onsdagen. Första polkan, andra valsen och kotiljongen dansar man ju alltid med en viss person, *comme vous le savez, mesdames*.

Ändtligen kom då onsdagssoiréen, den så ifrigt efterlängtrade. Ändtligen brusade tonerna till »*Les soirées*» genom den vapenprydda salongen. Vår hjälte drack ett glas vatten och antog en affekteradt värdslös min, i det han mumlade något om »nu eller aldrig» samt att »lyckan står dem djärfvom bi». Nästa ögonblick befann han sig i Blå salongen. I midtsöfian satt Ebba med sin oundviklige herr kusin.

»Fröken lofvade mig andra polkan. Man har just nu spelat upp . . .»

»Har jag lofvat er någon dans? Nej, min bästa herr Carlström. Jag är uppjuden af min fästman, grefve Falken. Som ni vet har vår förlofning eklaterats i dag.»

»Fästman! . . .»

Alfred vände sig om, något mindre elegant än vanligt och gick ut i stora salen, något mindre stadigt än vanligt. Där slog han sig ned på en af väggbänkarne och började torka sin pince-nes med den där battisnäsduken, som saknade krona. Ack, hvad världen syntes honom mörk, då han skådade den genom de immiga glasen i sin pince-nes. Ebba von Reuters fordne kavaljer började känna sig mycket olycklig. Nu framstod det klart för honom, huru hela hans tillvaro endast varit en lång, lång suck, ända till dess han träffat henne. Då hade solen under några ögonblick belyst hans lefnadsstig, men ack, endast för att strax därefter åter gå i moln . . .

»Ack, hvad notarien ser ledsen ut: alldeles som bror Gustaf när han dansar med för tränga skor. Men det är damernas vals, således — får jag lof?»

Min olycklige hjälte kastade en blick på den lilla pigga stockolmskan, en sådan där blick, som tragedien ger komedien.

De voro nyligen presenterade för hvarandra, men redan på den tiden, då Alfred promenerade på Sturegatan i gymnasistmössa, hade »Flava», som han kallade henne på grund af hennes guldgula hår, gjort ett viss intryck på hans klassiska själ. En gång hade han äfven hjälpt upp henne, då hon åkt omkull på Nybroviken, och den blick Alfred då fick hade tröstat honom under många mödosamma timmar däruppe i skolrummet på Engelbrekts-gatan . . .

I samma ögonblick, som Alfred Carlgren skulle dansa ut, fick han se Ebba von Reuter, hvilken hult leende åhörde grefve Falkens högljudda hviskningar om Ebbarp, fullblodshästar och huslig lycka.

Gud vet hur det kom sig, men i detta ögonblick tyckte vår vän Alfred, att den där välborna fröken von Reuter var tämligen tarflig, som lät sig kurtiseras af den hederlige, men triviale skåningen endast därför att han hade pänningar. — Människohjärta!

Och han tryckte armen fastare om »Flavas» lif och valsade bort med henne så elegant, så säkert, som endast vi stockholmare kunna göra det.

Lycklige Alfred!

Huru kan man lära känna sig själf? Aldrig genom betraktelse, men väl genom handling. Försök att göra din plikt, och du skall snart lära känna hvad du duger till.

J. W. v. Goethe.

Uppfostra vi våra barn till självständighet?

Denna fråga torde mången bekymrad fader eller moder göra sig, i en tid, då det synes omöjligt att utan självständighet kunna gå sin väg fram, då så många olika röster locka och draga hit och dit, så många nya förledande frestelser uppstå beständigt. »Denna världens lusta» antager nu så många former, det finnes nu så många afvägar från den rätta vägen, att alla föräldrar som med sann ömhet äro fästa vid sina barn måste med bekymmer fråga sig själfva: huru skola våra ynglingar och flickor kunna sin väg ostraffliga gå?

Det gifves blott en räddning: självständighet. En sådan självständighet, som gifver kraft att handla rätt, huru än människors dom månne utfalla. En sådan självständighet, som ger oss kraft att besegra våra egna begärelser, som stärker oss, när vi äro svaga, och gör oss lydiga mot den högre vilja vi en gång erkänt rätten att förskrifva oss lagar, men också endast mot den.

Men huru skola vi uppfostra våra barn till denna självständighet? Och ligger det icke en motsägelse i detta att vara på en gång självständig och lydig?

Vi skola besvara den sista frågan först och vi besvara den kort och godt med nej. Ty ingen, som ej förstår att underordna sig en viss sakernas ordning, en viss styrelse af det hela, kan någonsin komma till att styra sig själf. Den, som icke för sina handlingar utsett sig ett rättesnöre, blir ju oundvikligen en lekboll för sina egna hugskott, sina nycker, sina passioner — blir en tjänare åt dem, som skulle tjäna honom. Den, som icke föresatt sig ett mål och ej utstakat någon väg, icke tillförsett sig någon ledning, han måste ju gå vilse. Nej, den rätta självständigheten är att utse sig ett mål, uppsöka den väg, som heder och samvete utvisa, och sedan icke vika därifrån.

Men ett sådant rättesnöre kan ej finnas — ja, heder och samvete kunna ej ens finnas till utan erkännandet af en högre lag än den, vi själfva skriva oss. Ty hvad är samvetet annat än ett anklagande medvetande om att vi brutit mot en högre rätt? Hvad är heder och redbarhet, om ej ett medvetande af lydnad mot denna samma rätt och lag? Behofvet af en sådan lag, af något, som står öfver de mänskliga ofullkomligheterna har från världens begynnelse varit erkänt. Den gamla invändningen att det som är rätt hos det ena folket, i den ena tiden, blir orätt i den andra, att det som är rätt hos judarne, blir synd hos muhamedanerna, att det, som är synd hos de kristne, blir rätt hos hedningarna — denna invändning håller ej streck. Den bevisar blott att det ena folket står det absolut rätta närmare eller fjärmare, än det andra. Ty hos alla, hos judar, kristna, turkar och hedningar, se vi dock alltid denna lag framträda, denna högre lag, som står öfver människornas vilja och gifver dem samvetet. Det är samma lag, ehuru olika, mer och mindre ofullkomligt uppfattad och känd. Men öfver allt framträder den, öfver allt erkännes den, såväl dess tillvaro, som behofvet däraf.

Det saknas visserligen icke exempel på att människor, ja, hela folk, förkastat denna lag och beslutit att antaga den falska självständighet, som icke vill erkänna någon högre

vilja än sin egen vacklande, ostadiga, orena vilja. Men jag frågar om någon har panna att stiga fram och säga, att någon sådan människa skapat lyckan för sig eller andra, och att det finnes något folk, som icke gått under, när det förlorat tron på och uppsagt lydningen för denna högre lag?

Huru skola vi då bibringa våra barn denna sanna, stärkande självständighet?

Det första är att lära dem lyda. Det är ett gammalt ordspråk, att den, som ej lärt sig lyda, kan aldrig befalla. Men lika sant är, att den, som ej lärt lyda andra, kan aldrig befalla sig själf. Och att hafva välde öfver sig själf, att äga självbehärskning, det är första villkoret för självständighet.

Det nästa är att vara oberoende af andras hjälp, att kunna hjälpa sig själf, ej behöfva uppässning, kunna tänka för sig själf, handla på egen hand.

Men därtill kommer ej den, hvilken som barn blifvit uppässad och fjäsad och ej ens lärt sig knyta sitt skoband eller borsta sin rock. Har han därtill lärt sig kommendera tjänstfolket och i ovänlig, härsklysten ton utdela sina befallningar, då har han väl utsikt att blifva en brutal, egenkär och självsvåldig person, men föga hopp kan han eller någon annan göra sig om, att han skall blifva en självständig och karaktärsfast människa.

De flesta torde tycka att det betyder så litet, detta att barnen passas upp, att man ständigt tänker för dem och med största omsorg undviker att försätta dem i något läge, där ens den minsta svårighet skulle föranleda dem besväret att på egen hand försöka reda sig därur.

Medgifves, att det ser så ut. När de en gång bli tvungna därtill, menar man, så måste de väl därana, och bli de ej nödsakade att afsäga sig sitt självsvåld och sina bekväma vanor — ja, så mycket bättre.

Verkligen, så mycket bättre? Det torde dock ej vara så alldeles säkert. Det är nämligen så, att det helt enkelt icke är fråga om barnens vanor, om deras bekvämlighet och behof, utan om deras karakter, om utvecklingen af deras karakter. Vanorna kunna ju för en tid bortläggas, när nöden så fordrar, men den stämpel, de satt på karakteren, är icke så lätt utplånad. Och finnes hos barnet något frö till egenrådighet, härsklustnad och andra lika angenäma egenskaper, nog utvecklas de på bästa sätt genom denna ängsliga omsorg om att den lilla herrn eller den lilla fröken icke skall göra sig besvär med det allra minsta ting, utan blott behöfva befalla, kanske icke endast tjänare, utan äfven sina egna föräldrar, för att genast få sin minsta önskan uppfylld.

Och låt vara att nöden också en gång tvingar dem till förändring, så är nöden en så hård läromästare, att det nästan är en grymhet, att åt honom öfverlämna den undervisning, som kärleksfulla föräldrar vida lättare kunde bibringa. Jag säger kärleksfulla och lägger vikt på det ordet, ty icke kallar jag dem kärleksfulla, som tro sig bevisa barnen kärlek genom att göra dem karaktärslösa, osjälfständiga, självsvåldiga, oskickliga till att kämpa lifvets strid — något som dock alltid förr eller senare måste blifva hvarje människas öde.

Den, som vill uppfostra sina barn till självständighet, söker först och främst ingifva dem begrepp om och värn för en högre lag, för något som står öfver dem och alla människor, en högre sanning, rättvisa och godhet, med ett ord en Gud, en allsmäktig och kär-

leksrik fader, hvars lag är fullkomlighet och som själf är fullkomlighet. Och i jämförelse med det stora och härliga i att behaga Gud och hafva Gud till sin vän, bli människors domar och meningar af intet värde, eller i alla fall, af ringare värde, och hos det barnet får människofruktan intet insteg.

Sedan — det vill säga samtidigt, men i andra rummet — får barnet lära sig att sköta sig själf. Detta måste begripligtvis ske helt småningom, med förstånd och försiktighet, men det måste ske. Ingen behöfver vara rädd att låta ett barn handtera sax och knif o. s. v. men man måste lära barnet att handskas praktiskt och försiktigt därmed. Ej håller behöfver någon frukta, att hos barnet uppämma självständighet; man skall blott tillse, att den blir af rätta slaget.

Mathilda Langlet.

Att bena fisk.

Lönar det sig verkligen att spela trycksvärta på en sådan bagatell, mena väl alla unga damer och säkert äfven det lilla antal ungdomsherrar, som i någon gift väns hem kan stjåla sig till en titt i Iduns spalter; men mammorna skola nog medgifva, att benandet af smättingarnes fisk spelar en ej så liten rol i sommarhushållningen i skären. Först och främst har man oro för, att något ben möjligen ej observerats, och sedan tager det ej så litet tid från mammas middagstimmor, om hon skall bena åt två, tre smättingar. Att anförtro benandet åt barnjungfrun är alltid en vanskelig sak. Vanligen sker benandet sålunda att fisken sönderskrapas i oändligt små bitar, hvilka med ytterlig noggrannhet genomses, och det hela ter sig efter benandet som ordentlig hönsmat. Utan vidlyftiga studier i zoologi och fiskens anatomi kan man med något aktgifvande på fiskens benbyggnad betydligt underlätta det besvärliga benandet.

Abborren åsamkar vanligen det största besväret, isynnerhet om den ej är mycket stor. Sedan man befriat fisken på hvardera sidan från skinet — hvilket är försiktigast, då knappast en af hundra köksor fjällar den tillräckligt omsorgsfullt — klyfver man den längs ryggen i tvänne hälften och borttager benet och alla fenorna. Invid hvarje fena sitter en tät rad ben, de s. k. strålbärarena, hvilka lätt i en sammanhängande rad aflägsnas. De stora benen vid bukstycket fränkiljas äfven alla på en gång i hvardera halvan genom att med knifven lösa dem från öfre (rygg-) sidan nedåt. Nu finnes i hvardera halvan af fisken endast en rad ben, emellan rygg och magkötet, d. v. s. i den skära, där rygg- och magkötet af sig själf skilja sig. Dessa ben sträcka sig ej längre än lika långt som buken — stjärten är fullkomligt befri — men de äro ganska mycket inbäddade i köttet, så att man snabbast aflägsnar dem, om man med en skarp knif skär bort en par millimeter kött såväl från rygg- som från buksidan, emedan benen följa än med den ena, än med den andra sidan. Abborren är nu fullkomligt befri och hvarje halva i tre rediga stycken: bukstycket, ryggstycket och stjärten. Sålunda benad fisk, lagd på hvarje tallrik, då fisksoppa serveras, förhöjer mycket soppans värde.

Gösen har inga andra ben än de vid fenorna, ryggbenet och de stora benen vid buken och är därför den allra bästa fisk för barnen.

Lax och ål hafva också endast stora ben. Hos strömming och sill följa vanligen alla ben med, då man tager bort ryggbenet.

Gädda, braxen, sik och id hafva så mycket ben in i själfva köttet, att det alltid blir försiktigast att tillförsäkra smättingarne bukstyckena, där aldrig annat än de stora sidobenen finnes.

M. N.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Glöm ej blomstermissionen!

Af E. R-y.

Hvad vill det säga? Hvilken mission skötes med blommor? frågar kanske en och annan läsarinna. Att de älskliga små blomstren hafva haft, hafva och skola hafva mera än ett ord att säga oss människor, det veta väl de flesta — men det är om ett regelbundet arbete vi nu vilja tala och berätta dess historia från början.

I Londons norra stadsdel finnes det ena Stockholm bredvid det andra, så oändliga äro sträckorna då man färdas där, och hundratusental behöfva hjälp, undervisning, tillsyn af lyckligare lotade. Många äro de sällskap, föreningar och kyrkosamfund, som arbeta där, men ett af de märkvärdigaste är »Mildmay Missionen», börjad af en framstående prästman, mr William Pennefather, och efter hans död, fortsatt af hans änka, en storslagen, ovanlig kvinna. Hon har vid sin sida utmärkta medhjälpare och en hel skara diakonissor, elever och fria medhjälparinnor, hvilka tillbringa dagen i de försummade stadsdelarna och om aftnarna återvända till sina hem i West End. Därifrån strömma pänningar till de många olika barmhärtighetsverken, däribland till Bethnal Greens sjukhus för fattiga kvinnor. Detta hus innesluter utom sjuksalarna, äfven rum för möten och skollokaler för barn.

I det största rummet voro öfver 200 kvinnor samlade till ett s. k. Madensmöte, en vacker vårafton i mars 1875. Diakonissan, en ung flicka från den härliga ön Wight, erhöi ett bref hemifrån, just då hon hade alla sina »gummor» omkring sig. I brevet låg en liten bukett, bestående af en snödropp, två liljvifvor (primroses) och tre luktviolter (sweet violets).

Det var ännu blott början af våren och dessa små vårbud hade vuxit ute; de spridde en ljuf doft till närmaste grannar och de bädo »få lukta på dem i kuvertet». Endast den, som lefvat i Londons-öknen, d. v. s. de delar därpå, där inga vackra anläggningar finnes, samt sett människor i tusendetal lefva och dö där utan att hafva varit utom dess närmaste kvarter, släpande nästan dag och natt för att hålla hungern från dörran, kan fatta, hvilken tjusning de späda blommorna skänkte de fattiga kvinnorna.

Sedan kuvertet med de nämnda blommorna gjort sin rund kring bordet, skänktes två af de sex blommorna, till de tre äldsta kvinnorna, hvaraf den ena fanns död i sin bädd följande morgon, med blommorna i handen.

Sedan dess har Mildmay Missionens arbeterskor fortsatt regelbunden blomsterutdelning bland sina skyddslingar. En viss dag samlas några »systar», att med hjälp af tillfälliga besökande binda små buketter och vid hvarje fästa ett vackert tänkespråk, helst textat af vänliga händer och prydt med ritade eller målade bilder för hand. Åtminstone gjordes det så i början, men allt efter det efterfrågningarna och bönerna om blomstermissionsbesök ökades, blef det omöjligt att för hand pryda alla korten. Från hela landet kommo de dock i massor. Kläna, blyga eller till annat arbete olämpliga personer, både barn, fruntimmer och män roa sig i hemmen att texta och måla sådana kort. Deras uppfinningsförmåga och skönhetssinne ökades allt jämt och då några kort snart vunno mera efterfrågan än andra, trycktes de och så småningom uppstod denna kolossala förbrukning af kort med alla dess variationer, i alla länder och alla språk t. o. m. de mest aflägsna öar i oceanen.

Försedda med dessa buketter gå nu »blomstersystarna» till de mest otillgängliga hem. Distriktbesökande få ofta stanna utanför ett useit hem och öfverhopas med skymford, men få äro de, hvilka vägra emottaga en bukett med dess vidhängande vackra kort. Hvarje vecka återkomma de besökande och småningom vinnes ett inflytande och befästes en vänskap, som aldrig på annat sätt skulle knutits. En gång skall det dock blifva uppenbart, huru många genom detta svaga medel blifvit införda på den rätta vägen.

I de låga kallarrummen, i den nakna vindskammaren, till sjukhus och fängelser, till de förnämsta praktfulla boningar, i arbets- och fattighus, verkstäder och fabriker, vandra nu hvarje vecka öfver hela Stor-Britannien en väldig skara kvinnor med sina fyllda blomkorgar. Såsom allt i England utföres enkelt och praktiskt, där de ej äro bundna af gamla, häfdvunna lagar, bud och sedvänjor, har denna mission organiserats på ett

förträffligt sätt. Hufvuddepot'er bestämmas, och under centralerna lyda mindre stationer och samverka regelbundet. Till centralerna sändas blommor från alla delar af landet och äfven frukter och bär för de sjuka, i fattiga hem, ja från söderns länder t. o. m. komma dagligen stora, enkom därtill afsedda korgar, märkta med »Blomstermissionen», hvilka försedda med ett kontrollmärke från centralen, fraktfritt återsändas. Tryckta cirkulär utdelas om rätta sättet att förfara med blommorna och genom annonser begäres flere korgar till en station, färre till en annan m. m. På många slott, mängen prestgård odlas hela fält med »missionsblommor», ja de mindre förmögna hafva kanske blott en rabatt, men då samlas blommorna från flera håll och bortsändas af därtill utvalda personer, som åtagit sig fylla behovet från landsbygden till någon viss station. Mången fattig kvinna eller svagt barn gifver sin skärf till blomstermissionen, genom att plocka vilda blommor, dessa äro icke de minst välkomna; isynnerhet hvit- och blåsippor, gullvifvor, blåklint och blåklockor, kunna räknas på stor efterfrågan. Ja, kärleken är uppfinningsrik och skogsbar, torkad frukt, torkade blommor med stark lukt inlagda i små påsar, snäckor, prässad hafstång och mossor, granna stenar etc. spridas kring landet, genom denna tysta men så välgörande verksamhet.

I Jönköping börjades samma slags arbete redan 1875 från *Wilhelmsro* och utan tvifvel har välsignelse däraf redan uppstått, åtminstone vägar man säga, att större glädje har knäppt något förorsakat. I Stockholm och Göteborg bedrivs äfven »Blomstermission», men icke råder samma organisering och samverkan från landsorten hos oss, som i England. Mycket större nytta skulle åstadkommas om bidragen blefvo flera och regelbundna. Från en egendom t. ex. kan det ju ej blifva så stor omväxling, och de tryckta korten blifva enformiga tycka de sjuka, men vi framhålla i synnerhet de lyckligare lottades tillfällen att på många, eljest obeaktade sätt gagna och glädja. Tänk på de massor af blommor, som öfverallt falla af utan att någon ser dem, där herrskapet vistas vid brunnar och bad och ingen utväg till försäljning finnes. Skulle ej genom Iduns läsekrets en ordnad blomstermission kunna bildas, om några läsare här af ifrån städerna anmälde sig att någon viss dag i veckan emottaga landliga sändningar. Försök bara och framgången skall uppmuntra till större ansträngningar, men om och ingen framgång i vanlig mening skulle blifva lönen, så lönar själva arbetet i detta fall, ty smak, glädighet och godt lynne ökas ovillkorligen hos dem, hvilka syssla med dessa sköna skapelser om hvilka det sagts: »Icke Salomo i all sin härlighet, var så klädd som en af dem».

Om s. k. giftermålsannonser.

Till Iduns ärade redaktion vänder sig en sven-sk kvinna för att få framställd en högtidlig — jag tager ej tillbaka ordet! — en högtidlig protest mot det, all kvinnlighet och all sann kärleka sårande, ofog hvilket allt mera synes taga öfverhand med de så kallade giftermålsannonserna. Jag är väl böjd att tro aldrig största antalet af dessa vara skrifna på gyckel, och detta är också opassande och ovärdigt, men måhända torde det ändock lättare kunna ursäktas än när de införas på allvar. I förra fallet vittnar det väl om ett långt drifvet lättsione att skämta med en så allvarlig och betydelsefull sak som äktenskapet är, men skämtet kan i sig själf bero mera på tanklöshet än annat, och råheten framträder först då, när det fortsättes genom korrespondens, möten o. s. v. För sedligt tänkande människor förefaller det visserligen orimligt, att dessa annonser kunna någonsin locka till allvarligt svar, men att icke desto mindre så kan vara förhållandet, därpå har den som skrifer detta tillfälligtvis fått kännedom i två fall, det ena af mycket obehaglig art för den, som det gällde, det andra med ännu sorgligare påföljd.

En ung väluppfostrad flicka af god familj från en af Stockholms grannstäder hade haft

den obetänksamheten att svara på en sådan annons i en af hufvudstadstidningarne, såsom hon själf menade, endast på skämt. Annonsern måtte emellertid ha varit mer än vanligt försätligt skriven, och åtminstone var den brev-växling, som i följd här af uppstod, af sådan art, ty den unga flickan slutade med att på fullt allvar intressera sig för den man, i hvars skrivelser hon tyckte sig läsa uppriktighet och en varmare känsla. Hon fick mottaga ett porträtt, som hettes föreställa honom och hvar af hon kände sig ännu mera tilltalad, samt hade slutligen den gränslösa oförsiktigheten att skicka sitt eget. Det porträtt, som hon fick, befanns sedan i verkligheten föreställa den engelska statsmannen lord Randolph Churchill. Hennes eget cirkulerade en afton i en ungarlarskrets i Stockholm, tillsammans med hela historien, berättad såsom ett lyckadt spektakel af upphofsmannen. I denna krets råkade att befinna sig den unga flickans egen *halfbror*. Huru han tog i tu med saken och gaf den gemene »skämtaren» en välförtjänt tuktan, hör ej hit att berättas, men lyckligtvis stannade skandalen vid detta, ehuru den unga flickans rykte härigenom nödvändigtvis blef blottställt. — Den andra händelsen går längre tillbaka i tiden. Den ledde värligen till ett giftermål, ett *tvångsgiftermål*, och offret för den skändliga anläggningen, dotter till en förmögen godsegare i mellersta Sverige, befräter nu dagligen de sorger, hvilka genom en ovärdig man förbittrat och ruinerat både hennes och hennes närmaste anhörigas hela existens.

I själva idén att genom sådana medel som giftermålsannonser mångla bort sin person ligger ju något förhatligt, och hvilken välsignelse kan väl ett äktenskap medföra, som inledes utan annan kännedom om hvarandra än en löslig bekantskap, vid hvilken det ligger nära till hands att supponera begge kontrahenterna lika färdiga att *narra* sig till en make? Det vore sannerligen våra tidningar värdigast att stänga sina spalter för dylika i sin grund omoraliska och till sina följder oftast beklagliga lockelser.

Eva.

Från Neapel.

Bref till Idun

af *Aurore von Quanten*.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Som fiske är ett af neapolitanarens hufvudnäringsmedel, blefvo ganska snart fiskarena i den lilla byn välmående och spelade hvad det led en framstående roll. En gång t. o. m. gäfvos de Neapel en härskare, Masaniello. Mången ruslig, snuskig fiskargubbe i Santa Lucia har så småningom samlat sig en skatt af silver- och guldmynt, som han vanligtvis har förvarat i en gammal strumpa. Men icke blott fisket skaffar inkomster åt Luciafolket. En annan god förvärfskälla äro rodd och segling. De ro från och till land passagerarne på ångbåtarna, hvilka de genom ett slags associationsterrorism (camorra) hindra från att lägga till vid hamnkajerna. För rodd och segling till de kringliggande förtjusande öarne få de äfven god betalning. Luciaquarterets lilla kyrka är vigd åt skyddshelgonet, den fromma Lucia. Legendan förtäljer, att en eldig fiskaryngling flammade för henne, men hon kunde icke bli hans maka. Då han lofsade hennes sköna ögon, tog hon ut dem och räckte dem åt honom på ett silfverfat. Sedan dess är hon fiskarens och de blindas skyddspatronessa. Ögonen finnas afbildade på kyrkodörrarne, och i första sidokapellet till höger ses St. Lucias bild målad i olja.

Luciaborna älska festliga upptåg och lysande processioner. Till dessa höra i främsta rummet bröllop och begrafningar. De sistnämnda ske med

ofantlig ståt. Äfven den fatigaste fiskargubbe, som under hela sin lifstid icke bestått sig annan lyx än makaroni och färinällvor, föres till grafven med den mest imponerande högtidlighet, ty han var under sin lifstid medlem af en *confraternita*, ett brödrasamfund, till hvilket han betalade en årlig, ringa tribut. När han är död, ombesörjer föreningen hans begrafning, och nu firas han med besked. Likrummet klädes med svart sammet, och kistan ställes på en katafalk, omgifven af brinnande ljus. Ånkan, om han efterlämnat en sådan, ställer sig med utslaget hår i det öppna fönstret och håller därifrån med flödande tunga ett tal till mannens ära, prisande hans dygder och förtjänster. Döttrarna, om sådana finnas, understödja modern, de också med vildt utslaget hår, talande åtbörder och konvulsiviska snyftningar. Så komma föreningsmedlemmarne i fotsida kåpor och hufvor, som alldeles dölja anletsdragen, med hål för ögonen. De bortföra den döde i en silfverbeslagen likvagn, dragen af plymagerade, sammetsklädda hästar, hvilkas hufvuden hafva liksom brödernas hufvor med hål för ögonen. Är det riktigt högtidligt, sluta sig till tåget kapuciner munkar och tiggar. När kistan aflämnats på kyrkogården, tager ståten lika plötsligt slut som den började.

Bröllop firas icke mindre högtidligt. Efter att de unga kontrahenternas mödrar uppjort partiet och öfverenskommit om villkoren, ombesörja de också ordnandet af bröllophögtidligheterna. Åtta dagar före vigseln föras i stor, festlig procession alla bröllopspresenterna till brudgummens hem. I spetsen för tåget gå äldre och yngre kvinnor, som bära allehanda klädesplagg. Därefter följer brudgummens broder eller närmaste vän, medförande brudgummens presenter, vanligen bestående af hals- och armband, örhängen och brosch. Så komma matronor, hvilka bära ett af bruden stickadt granntäck. Efter dem går bruden själf. Tåget avslutas af de båda mödrarna, uppvaktade af en mängd kvinnliga släktingar, smyckade med antika nipper. Under vägen tillropas från alla håll lyckönskningar, ofta blandade med en skarp kritik, men man är vid ypperligt lynne och tager saken humoristiskt. Vid framkomsten ser man brudens fader stå utanför dörren för att emottaga tågets medlemmar, hvilka stiga in, så långt utrymmet tillåter. Därinne bjudes på likör och cigarrer. Bruden själf får icke gå in, utan stannar utanför på gatan, pratande och skratande. I dörren stannar fadren, hostar, snyter sig vådeligen och håller tal, tager fram ur plånboken en hundralire-sedel och tillkännagifver, att en sådan får bruden och lika mycket hans öfriga döttrar. Talet slutas med allmänt hurra för brudgummen. På bröllopsdagen går tåget till kyrkan och därifrån till brudgummens hem eller, om utrymmet är smått och gästernas antal stort, till ett hotell i närheten. En festmåltid afätes. Bruden sitter mellan sin mor och brudgummen och emottager på nytt gåfvor. Det sjunges, dansas, stojas och hurras, och festligheten avslutas med skott och fyrverkeri, något som oundvikligen tillhör en italiensk fest. Musik får ej heller felas; den består vanligen af brudens fader. Instrumenten äro trumma, puka, valdithorn och piccola.

Luciafolkets mest originella fest firas i vattnet, sista söndagen i augusti månad. Brokigt klädda kvinnor samla sig på balkonger för att åse festen. Brokigt klädda fiskare tåga i procession ned mot stranden. Guirlander af lager och myrten mellan brokiga fanor på höga stänger pryda gatorna. Trummor, trumpetor och pipor ljuda. Midt i tåget ses en färgskimrande fjäderbuske. Musiken är vild, bullrande, beledsagad af skrik från ett hundratal barfota fiskarpojkar från 6 till 14 år. Dessa öppna tåget, iklädda simkläder, för öfrigt brunsketa, med glänsande svart hår och trindrande ögon. Där tåget skrider långsamt fram, hälsas det med infernaliska hyllningstjut. Främst ses Neptun eller någon annan hafsgud, prydd med hafstång, sjöblomster och brokiga pappersremсор. Honom följa fantastiskt utstyrda gestalter i narrkåpor och pappersgrannlåt. De ha som hufvudbonad små skepp. Så följa två och två fiskare, dykare, ostron- och snäckhandlare, alla med röda skärp. Tåget stannar nere vid hamnen. Föraren stiger upp på ett bord, bredvid hvilket står ett flyldt vattenkar och en sprutkanna. I handen håller han en löfsrad spira. Då Neptun närmar sig, antändes kring honom fyrverkeri. Pappersremсорna fatta eld. Då spolas vatten på honom, och han dansar midt i lågor och vattenstrålar. Folket jublar. Detta är eldprofvet. Nu kommer vattenprofvet. *Sammissatori* (dykare) i brokiga simkläder, ett hundratal män och pojkar, samlas och hoppa vid signalen af en trumpetstöt samtidigt i sjön, där de dyka än ned än upp. Slutligen försiggår en kappsminning. Pojkarna klänga upp på

de äldres ryggar, hvarifrån de kastas långt ut i sjön. Golfens yta korsas af båtar, som upptaga de täflande.

Allt detta sker till madonnans ära.

I allmänhet föres ett muntret lif i fiskarkvartaret. Där kan man få se en verklig tarantella, där sjunges *Luciavisan con amore*.

I Piedigrotto, nära Posilipo, äger årligen rum en täflingsfest för improvisatörer. Den bästa sången prisbelönas och blir sedan, under årets lopp, den populära. För många år sedan blef där sången *Santa Lucia* prisbelönt och har sedan dess förblifvit en neapolitansk nationalsång. Men improvisatörens namn har sjunkit i glömskans flod.

En amerikansk dam berättade mig, att då hon för ett par år sedan ankom på ångbåt till Neapel, medföljde på fördäck ett hundratal emigranter, hvilka från Amerika återvände till hemmet. När man fick Neapel i sikte, samlade sig alla italienerne i fartygets för och med af glädje strålande anleten uppstämde de Luciasången: »*O dolce Napoli, O sol beato!*» De öfriga passagerarne rördes till tårar.

Från lidandets och barmhärtighetens värld.

Några Stockholmsbilder

af

Cecilia Bååth-Holmberg.

4.

Nattasylen för kvinnor.

Det finnes i Stockholm ännu en välgörenhetsanstalt, som på sätt och vis är knuten till fröken Nordwalls namn, om denna än ej kan kallas dess egentliga stiftarinna: nattasylen för kvinnor.

Denna asyl, den enda i sitt slag i Stockholm och — hvad jag vet — äfven i Sverige, har tillkommit genom initiativ af en icke svensk man, f. d. pastorn vid reformerta kyrkan i Stockholm, monsieur *Henri Bach*, sedan 1885 kyrkoherde vid »Eglise luthérienne» i Lyon. Hans namn är välkändt för många hufvudstadsbor; men det torde dock vara på sin plats att här med några ord omnämna den mans personlighet, som särskildt genom nattasylen lämnat ett så vackert, af många olyckliga svenska kvinnor välsignadt minne efter sig i det land, hvilket under fyra år var hans hemland.

Född i Elsass 1845, lämnade han 1871 sin då af tyskarna eröfrade fädernebygd och kom som femtonårig yngling till Paris. Under denna stads belägring tjänstgjorde han som frivillig vid den protestantiska ambulansen och utmärkte sig både genom sin begåfning och genom den outtröttliga värd, han ägnade de sårade. Efter krigets slut återtog han sina afbrutna studier, förvärfvade doktorsgraden och inträdde vid den protestantiska teologiska fakulteten i Paris, dock utan att förminska sitt människovänliga arbete för den franska hufvudstadens talrika fattiga.

Efter afslutade studier begaf han sig i oktober 1881 till Stockholm; han hade nämligen blifvit kallad till pastor för den därstädes varande reformerta kyrkan. Hans vinnande personlighet och ädla karaktär förvärfvade honom snart stor sympati, och hans evangeliska, enkla, varma till hjärtat gående predikningar fyllde snart den lilla i all sin osmyckade enkelhet dock vänliga kyrkan vid Humlegårdsgatan med en uppmärksam och talrik åhörarskara. Stor var också sorgen, då han efter fyra år återkallades till sitt fädernesland.

Det är ett erkänt faktum — ett ganska märkligt sådant — att den reformerta kyrkan alltid visat sig af mera praktisk natur än den lutherska samt haft sin styrka i välgörande företag och inrättningar. Detta har visat sig äfven i Sverige på så sätt, att flera af den franska församlingens prester i Stockholm hafva, ehuru främlingar och endast mera tillfälligt bosatta här gått i spetsen för praktiska barmhärtighetsverk. Så t. ex. grundade, om jag ej misstager mig, pastor Röhrich »missionen bland lapparna» och pastor Testuz federationen; pastor Bach har hos oss förvärkligt idéen om en nattasyl för stackars fattiga husvilla kvinnor af alla åldrar.

Helt säkert hade han redan under sitt vistande i Paris lärt känna dessa inrättningar; den första nattasylen inrättades nämligen där 1878 och efter mönster af de londonska »houseless poor wards». Snart uppstodo flera sådana både för män och kvinnor. Under de två första åren lämnades i dessa nattlogis åt öfver 200,000 människor. Sedan hafva »municipalasyler» blifvit uppförda i alla de fattiga kvarteren, där hvar och en som ser natten komma utan att ha tak öfver hufvudet, kan anmäla sig och gratis få en säng och ett mål mat samt, om han eller hon är därtill värdig och behöfvande, får komma igen tre aftnar å rad.

Dessa franska asyler hafva, som sagdt, tjänat pastor Bach till förebild, och tanken att stifta en sådan för kvinnor fick han af följande tilldragelse.

I början af februari 1884 kastade sig en ung kvinna i Norrström, men i samma ögonblick hon höll på att sjunka räddades hon af några fiskare och fördes sedan just till fröken Nordvall, som upptog henne i sitt härbärge. Den stackars kvinnan hade, fattig, öfvergifven och hemlös som hon var, i förtviflan beslutat att förkorta sitt lif.

Fröken Nordvall önskade varmt att kunna göra något äfven för de olyckliga kvinnor, som hon ej kunde emottaga i härbärgen, men hennes ekonomiska vilkor tillät ej detta; hela hennes grundkapital till härbärgen hade ju varit 300 kr.!

En medlem af reformerta kyrkan hade emellertid intresserat pastor Bach för dessa kvinnors öde, hvilka i Stockholm ofta sakna tak öfver hufvudet och ej äga medel att förtjäna pengar till kostnaden för ett nattlogis. Pastor Bach fördes tillsammans med fröken Nordvall, och då den förre åtog sig att åvägbringa de nödiga medlen, beslöto de båda att grunda en nattasyl.

Pastor Bach räknade bland sina åhörare ej få af den »högsta societeten», han förstod att intressera dessa för sitt syfte; han sparade sig hvarken tid eller möda, och hans varma nit och lifliga framställning förmådde öppna börs och plånbok. Han erhöj ej endast en summa af 2,500 kr. till bestridande af de första utgifterna vid asylens bildande, utan också försäkran om årliga bidrag till asylens underhåll.

En början var således gjord om ock i mycket ringa skala, och innan februari månads slut var asylens öppnad.

Då pastor Bach 1885 återvände till Frankrike öfverlämnade han ledningen af asylens åt en styrelse af sex personer. Asylens nuvarande ledare och egentlige styresman är *kaptanen vid Lifregementets dragonkår, J. Lagercrantz*, hvilken själf deltagit i asylens värksamhet genom att öfvervaka vissa delar af densamma samt genom att inlägga sin personlighet i att med öfvertygelsens ord och framför allt med *klok handling* söka lindra nöd, mätta de hungriga, skaffa de husvilla tak och skydd samt hos dem åter väcka en smula hopp om och tro på det

goda i lifvet och på Guds kärlek och barmhärtighet. — Han är ett lefvande vittnesbörd om sanningen af den gamle, kärnsunde Luthers ord: »goda, fromma gärningar göra aldrig en god, from man; men en god from man gör goda gärningar.»

(Forts.)

Husmoderlig almanack.

Augusti.

Denna månad är den viktigaste för »sylvning» och »inläggning» af naturens olika alster. I synnerhet i år har husmodern ej kunnat undgå mycket under juli månad, emedan solvärme för bärs och trädgårdsalsters mognad saknats. Just den 1 augusti blifver äfven kräftfångst tillåten och således möjlighet att inlägga och förvara kräftstjartar för vintern. Vid uppköp af kräftor bör man försöka att få så många honor som möjligt, hvilka senare lätt igenkännas af den bredare stjärtbildningen, samt därigenom att abdominalfötterna (det par stjärtfötter som sitta närmast framkroppen) äro utbildade. Äfven bör man gifva noga akt på att inga döda kräftor erhållas: sådana lukta illa efter kokningen och visa sig då hafva raka, ej krökta stjärtar, äro skadliga för hälsan och kunna skämma hela förrådet. Viktigt är därför ock, att man så skyndsamt som möjligt tager ihop med inläggningen och förberedelserna därtill. Hälst sköljas kräftorna emellan två säll; endast om de äro betäckta med gytta o. d. måste borsten tagas till hjälp. Under tiden bringas vattnet i bryggshuspannan i kokning, hvarefter kräftorna iläggas — dock blott så många på en gång, att de väl rymmas under vattenytan. Tillräckligt med salt, dill och kummin (det senare i en liten påse) tillsättes. På det att vattnet ej må upphöra att koka och därigenom vålla kräftorna en långsam och grym död, bör man hålla i beredskap flere glödande järn, hvilka doppas i kitteln strax efter kräftornas inläggning. En vackrare röd färg åstadkommes tillika genom detta förfaringssätt. Efter ungefär en kvarts timme upptagas kräftorna; dock böra de helst kallas i spadet och därefter läggas i säll för vattnets afrinnande. Till rensningen begagnas små kräftknivar.

Bärvin- och likörberedning i hemmet rekommenderas åt alla husmödrar*. Fruktvin lär befrias från syra genom att lägga i detsamma en ren påse, innehållande en god del rödlöksfrön. Man fortfar därmed tills dess medlet gjort åsyftad verkan. — Vi göra ofta den erfarenheten, att de på våra konservburkar klistrade etiketterna, som utvisa burkarnas innehåll, snart lossna. Ett bra bindeämne för papper på zink är löksaft. Den lilla zinkytan, som behöfs för lappen, bstrykes först med sodalut och sedan med löksaft, hvarpå etiketten påstrykes, och skall då visa sig sitta säkert fast. — Om vanliga gummerade remсор fuktas med ättika i stället för vatten blifva de mera hållbara. Vill man skriva med bläck på sjalfva burken måste man förut gnida den med krita. Saffbuteljer kunna i stället för med påklistradt papper mera praktiskt förses med en pappremsa, bunden vid halsen. Mögelbildning på etiketter i fuktiga kallare förekommes, om man kokar det därtill bestämda klistret med boraxlösning i stället för med vatten. — Flugor afhållas från möbler och oljemålningar, om man tvättar dessa flere gånger med lökvatten (vatten, hvori råa lökar ett par dagar legat). Svampinsamling (kantareller, fjällskiffingar m. m.) pågår. Nypon samlas till torkning.

I trädgården bortplockas kålmask, i synnerhet borttvättar man dess ägg. — Fruktträd kunna nu okuleras samt gödslas. Fröinsamlingen börjar och allt frö förvaras på torra ställen med noga uppgift om dess ålder. Lökstänglar knäckas eller nedtrampas på marken; kålplantor m. m. kapas på nytt. I slutet af månaden klippas trädgårdshäckar. Skulle potatissjuka visa sig genom svarta fläckar på bladen, bör blasten genast afskåras.

Vill man roa sig med inskriptioner eller monogram på äpplen och päron, så klipper man ut de förre af fint papper och klistrar dem på den på trädet sittande halfmogna frukten, man väljer sådan, som man vet få vacker röd färg. Det skyddade stället förblifver då ljusst.

Stenia.

*Jfr Hjälpredan 1891, sid. 123, 127, 136 och 1892, sid. 106.

Ur notisboken.

Den första damvelocipedföreningen i Sverige konstituerades i lördags afton å Grindstugan under namnet *Dambicycle-klubben* (D. B. K.) i *Upsala*. Att intresset för velocipedåkningen är stort bevisas bäst däraf att 16 damer genast ingingo i klubben. Styrelsen består af ordförande fröken Augusta Wikström, vice ordförande fru Anna Janzon, sekreterare fröken Malla Rudbeck, skattmästare fröken Hedvig Gyllenhaal, öfningsledare fröken Gertrud Ekengren. Klubbens öfningar pågå dagligen kl. 1/27—1/29 f. m.

Nytt barnhem. Hemmet för sådana sjuka barn inom Maria församling, som ej kunna få tillräcklig omvårdnad i sina egna hem, har som bekant hittills varit inrymdt i en förhyrd lokal i huset n:r 132 vid Hornsgatan, där man till och med saknat sådana bekvämligheter som vattenledning. Tack vare den donation enkefru Lindberg inom Östermalms församling i listiden gjorde till hemmet, är det nu emellertid i stånd att bygga sig ett eget hus, till hvilket efter uppgjorda ritningar grundläggningsarbetena blifvit påbörjade. Det nya hemmet, som skall bli färdigt till hösten, blir beläget på den öppna, hittills obebyggda platsen midt emot det nuvarande och kommer att omgifvas med en liten trädgård, på det där måtte bli så landligt som möjligt och man må slippa att företaga besvärliga landsflyttningar med de sjuka barnen, såsom man hittills fått göra. Föresändarinnan blir den samma som nu, en f. d. folkskolelärarinna, som helt och hållet ofrat sig för den goda saken.

Inom de andra hufvudstadsförsamlingarna torde äfven inom den närmaste framtiden dylika sjukhem komma att upprättas.

Sarah Bernhardt kommer till Stockholm i höst, enligt hvad det meddelas till utländska tidningar.

Om en månad börjar den bekanta stora konstnärinnan en ny turné, som omfattar Schweiz, Holland och Belgien, Danmark, *Sverige* och Norge, Ryssland, Österrike och Italien.

Fredskonferensen i Bern. För någon tid sedan meddelades, att den internationella fredskonferensen (bestående af fredsvänner i allmänhet) skall sammanträda i augusti i Bern. Några dagar därefter sammanträder äfven den interparlamentariska fredskonferensen, bestående endast af riksdagsmän. Denna fredskonferens sammanträder den 29 augusti och fortfar i 3 dagar. Därvid förekommer till behandling:

Meddelanden och förslag angående en internationell skiljedomstol.

Fredens garanterande genom förening af Europas stater.

Organisation af en beständig centralbyrå och af ett generalsekretariat.

Motioner böra vara inlämnade senast den 20 augusti. De, som ämna deltaga i konferensen, böra så skyndsamt som möjligt uppgifva sina namn och adresser, antingen direkt till konferensens president, d:r Gobat, Bern, Schweiz, eller till sekreteraren för den svenska parlamentariska fredskommittén, d:r E. J. Ekman, Stockholm.

Familjen på Annedal.

Novell

af

Amy Palm.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns sista pristäffing.

(Forts.)

Unga frun var så gemen och gudsinnerligt rar — hon höll sig aldrig för hög till att tala med dem och hälsa vänligt, hon höll till och med en stackars fattigstugumma för folk — Gud signe henne.

»God kväll, mor Kerstin, hur är det med gikten? Stackare, är den lika svår, då skall jag skicka upp litet liniment. Tack för att hon öppnade grinden åt oss. Nej, kära mor Kerstin, stå inte och nig så oupphörligt, tänk på sina gamla

ben, jag vet nog ändå, hur väl hon vill mig,» och så med en vacker nick och vanligen en slant i gummans hand för hon sin väg.

»Hjärtandes, skulle jag inte niga för henne, så förtjände jag inte te lefva,» och mor Kerstin såg den framåtlande vagnen genom en dimma, som den nötta bruna tröjarmen torkade bort.

Och hvarje jul och midsommar var det fest i socknens fattigstuga däruppe på branten. Då kom från Annedal en sändning hembakade julbullar, kringlor, några korfvar och det bästa af allt, kaffe och socker till hvar och en af fattighjonerna. Henriette själf, ibland också Torsten, kuskade dit i slädan på julaftonens förmiddag, det gjorde en så godt att se, hur de gamla gladdes som barn. Hur de längtade efter den välkända klangen af Annedalsslädans bjällror dessa välsignade julmorgnar.

»Om Jan-Ersmor sedan går in i köket till Karin, så får hon en liten kaffetår,» sade Henriette, då gumman efter en knixande nigning stannat nedanför trappan och framfört sitt ärende samt lämnat det arbete, hon haft i beställning.

»Tackar, snälla frun, alltid ska en då få traktering,» utbrast hon mysande. »Jag har me mej en liten smula smultron, som jag plockte i morse åt lilla fröken Inga, om ho vill hålla te godo, en ger så godt en har, frun,» och hon löste fram ur den hvita handduken en bräddfull tallrik sköna, saftiga bär.

»Åh, tack, Jan-Ers mor. Inga ligger och sover nu en stund, hon var inte riktigt kry i natt. Hvad hon skall bli glad, sådana sköna, doftande bär. Nå, hur är det nu med Jan-Ersson och minsta gossen?»

»Tackar som frågar, kära frun, pöjken ä' bättre, ä' frun ska ha tack för meklamentena jag feck i går åt Jan-Ersson.»

»Jag kunde tro att de skulle hjälpa.»

»Ja då. Hva' va' dä dom hette, frun?»

»Det var bara engelsk salt, kära Jan-Ers mor.»

»Ja, nu ä' gubbenen kry och kurant, men då va rakt olöckligt, så svårt då va för'n te ä' få't i sej. Han sa flere gånger att han inte välla sej te ä' tugga't te slut, då va så okristligt törst sa'n. Inte ä' gubben så snutfager annars, men när han tugga på ingelsalten, va han gröm som e' varg te ä' se på. Han höll på e' go' halftimme inna han feck'et i sej.»

Det hördes ett tilltagande fnissande från verandans innersta hörn och Jöns' och Ottos röda grinande ansikten doko upp för Jan-Ers mors ögon, från den stunden såg hon litet misstroget på dem, hon tyckte ej om att bli utskrattad, för det hon gett gubben in af meklamentena, hon fått af frun. Henriette drog på munnen.

»Stackars gubbe,» sade hon deltagande, »Jan-Ers mor skulle naturligtvis ha blött upp saltet i vatten.»

»Hå kors,» utbrast Jan-Ers mor, d'ä visste jag inte. Nå, d'ä som d'ä ä',» tröstade hon sig, gjorde åter en knix och klef med stora steg bort till köket.

»Att du kan ge dig till att stå och prata så där länge med sådant obildadt folk, Henriette,» yttrade en ungdomlig röst med högdragen klang bakom henne.

»Ack Margareta, hur kan du säga så,» klagade den lilla frun och såg bedjande på den högväxta, mörka skönheten, liksom önskade hon, att svägerskan skulle taga sina ord tillbaka, men Margaretas mörkgrå öga blickade likgiltigt och ointresserat omkring sig utan att fästa uppmärksamhet vid tonfallet i hennes röst.

»Margareta vill förstås, att bondgummorna ska kunna franska, engelska, tyska och botanik, spela guitar och prata salongsskräp, dansa lancier och måla pastell,» afbröt Otto.

»Du är för mycket demokrat, min vän,» ljöd åter den unga flickans kalla röst, — Ottos infall gick henne spårlöst förbi — den livita, fina handen drog varsamt den frasande ljusgrå sidenklädningen åt sidan, liksom vore hon rädd, att något stoftkorn från Jan Ers-mors skor, af en händelse kunna följa med vinden dit upp på verandan och fastna vid hennes dräkt.

»Ladugårdspigor och bondgummor i spetsar krås, halsband, hattar och sammetsrober, med mandoliner och guitarer beskedligt vid sidan af mjölkbyttor och skurämbur, vore nog kanske litet idylliskt och romantiskt, mycket idylliskt, men som jag tror föga praktiskt och naturenligt — jag måste erkänna, att jag skulle bli bra perplex, om jag en dag fann köksan därnere studerande Göthe eller Shakespeare på originalspråket,» hördes åter Ottos röst, denna gång en nyans högre.

»Folket måste hållas på afstånd,» fortsatte Margareta lugnt, och de halflutna ögonen blickade genom de långa ögonfransarne ut öfver rosor, sol

och sommarfägring utan den minsta rörelse, »genom ditt vänligt undfallande sätt sänker du dig till deras nivå, en vacker dag skall du öfverraskas af, att de behandla dig som jämlike.»

»Det skall aldrig falla någon af dem in att förgå sig mot mig,» svarade Henriette, »hvarför skall jag ej erkänna människovärdet, därför, att det döljer sig under en mindre polerad yta, jag kommer aldrig att tänka annorlunda, och jag vet, att man mången gång oftare finner varmt hjärta under lappad tröja än under sidendräkt,» sade hon litet häftigt under det kindens färg steg. »Nej,» fortfor hon, »vi skola ej tala om detta, du får inte bli ond på mig för min lilla häftighet,» hon log vemodigt, »vi skola nog aldrig lyckas öfvertyga hvarandra.»

»Qui vivra verra, kvinnans makt är stor,» interfolierade Otto.

Emil hade vid Margarethas uppträdande dragit de långa rutiga benen åt sig och antagit en mera gentlemanlik ställning. Annie påstod, att han, så mycket hans sommarlätja det tillät, slog för Margareta, och åtminstone utöfvade hon ett visst välgörande inflytande på hans yttre människa, han var aldrig så angenäm, som då hon var närvarande.

»Jag tänkte föreslå, att vi skulle gå upp och se, hur långt Torsten hunnit,» sade han och reste sig.

»Ja,» utropade Henriette och kastade den blå fracken ifrån sig på soffan, »kom så gå vi. Jag är så nyfiken att se, hur det skrider framåt med magister Bläckstadius' och Hemkomstens dekorationer,» och hon ilade smågnolande upp för den branta trappan, som förde till vinden, där Torsten slagit upp sin atelier.

* * *

Torstens och Henriettes kärlekshistoria gick långt tillbaka i tiden, fastän de själfva voro unga. Henriette mindes ej den dag, då hon ej känt Torsten, och Annie påstod, att då Henriette föddes, måtte gudarne ha uppenbarat för den sexårige Torsten, att hon i en framtid skulle bli hans brud, och från den stunden hade tillgifvenhet och vänskap spirat upp i dessa små hjärtan, fortlevat, tillväxt, och med åren öfvergått till en innerlig kärlek.

Familjen Skog och familjen d'Orseau hade bott i husen bredvid hvarandra, långt upp på söder, d'Orseau hade en vidsträckt trädgård med fruktträd, blomsterrabatter, krusbärsbuskar, bersäer och präktiga gömställen, där barnen rasade, solade sig, växte upp och nötte skodon.

Departementschefen Skog, som ända till mani älskade blommor, hade inredt sin till ett riktigt litet paradiset af idel monsterrösor, liljor och sällsynta växter, där tillbragte han all den tid han var fri från sin tjänstebefattning, och insöp i fulla drag och njöt af denna blomsterdoftmättade atmosfär, som tung och berusande slog emot en då man trädde ditin.

Barnen fingo ej här springa fritt omkring, de dyrbara växterna kunde skadas och förtrampas af de ystra, oroliga barnafötterna, som under lekens yra så lätt ilade fram just den väg, som det faderliga förbudet gjort fridlyst.

Om fru Skog lefvat, hade hon nog åt de små inredt ett hörn af lustgården till lekplats, men hon hade dött kort efter Margaretas födelse, och den äldre tant, som efter hennes fränfalle förestod hemmet, var en sträng, karg natur, som aldrig drömde om annat för barnen, än att hålla dem till ordning, renlighet och arbete.

Själf hade departementschefen glömt sin barn-domstid. Han hade ej tid att tänka på att barnens små hjärtan slog af lust att få tumla om därinne på de präktiga, gröna mattorna, att öfva sig i hopp öfver blomsterprunkande rabatter och stärka sina muskler med klättrande i de väl-skötta träden, att bryta en ros för att låta den vissna i ett knapphål eller vid ett skärp, att plocka en lilja för att narra en kamrat att lukta på den, och då den lilla näsan begärligt sänktes i dess kalk, ruska till och låta ståndarnes frömjöl måla den nyfikna lilla näsan mörkröd.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Camilla Collet; af *Winterhjelm*. (Med porträtt.) — Ej måttet fullt; poem af *M. L.* — Aga; af *Steffen*. — Onsdagssoiren; af *Mari Mili*. — Uppfostra vi våra barn till själfständighet? af *Mathilda Langlet*. — Att bana fisk; af *M. N.* — Glöm ej blomstermissionen; af *E. R-y*. — Om s. k. giftermålsannonser; af *Eva*. — Från Neapel; bref till Idun af *Aurora v. Quanten*. — Från lidandets och barmhärtighetens värld; några stockholmsbilder af *Cecilia Bååth-Holmberg*. 4: Nattasylen för kvinnor. — Husmoderlig almanack; af *Stenia*. — Ur notisboken — Familjen på Annedal; novell af *Amy Palm*. Belönad med hedersomn. vid Iduns sista pristäffing.

Sparsamma husmödrar! Rekvirera Bjurholms porter, fullgod med Göteborgs, men betydligt billigare